

PATVIRTINTA
Telšių „Atžalyo“ progimnazijos
direktorius 2025 m. vasario 5 d.
įsakymu Nr. V-17

TELŠIŲ „ATŽALYNO“ PROGIMNAZIJOS NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Neformalusis vaikų švietimas progimnazijoje įgyvendinamas, vadovaujantis Neformaliojo vaikų švietimo koncepcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymo Nr. ISAK-2695 (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2023 m. liepos 31 d. įsakymo Nr. V-1030 redakcija), bendraisiais ugdymo planais, progimnazijos strateginiu ir veiklos planais.

2. Neformaliojo vaikų švietimo organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) apibrėžia neformaliojo vaikų švietimo tikslą, uždavinius ir principus, vaikų kompetencijų ugdymą, neformaliojo vaikų švietimo organizavimą, prieinamumą, programos vertinimą bei jos įgyvendinimo būdus ir priemones.

3. Pagrindinės Sampratos sąvokos:

Neformalusis vaikų švietimas – kryptinga veikla, padedanti vaikui įgyti bendrąsias kompetencijas, tapti sąmoninga asmenybe, sugebančia atsakingai ir kūrybingai spręsti savo problemas, aktyviai veikti visuomenėje bei prisitaikyti prie kintančios aplinkos.

Neformaliojo vaikų švietimo mokytojas – asmuo, ugdantis ir mokantis mokinius pagal neformaliojo vaikų švietimo programas, turintis darbo patirtį ir kompetenciją.

Neformaliojo vaikų švietimo programa – neformaliojo vaikų švietimo mokytojo parengta ir neformaliojo švietimo metodais įgyvendinama programa, kuria siekiama ugdyti vaiko kompetencijas plėtojant prigimtinius vaiko gebėjimus. Neformaliojo vaikų švietimo programos negali būti skirtos formaliojo ugdymo tikslams įgyvendinti ir ugdymo spragoms užpildyti.

4. Neformalusis vaikų švietimas (toliau – NVŠ) yra lygiavertė Lietuvos švietimo sistemos dalis, papildanti formalųjį švietimą.

5. NVŠ paskirtis – tenkinti mokinių pažinimo, lavinimosi ir saviraiškos poreikius, padėti jiems tapti aktyviais visuomenės nariais; tai svarbi viso ugdymo proceso grandis, padedanti mokiniui įgyti asmenybinę ir sociokultūrinę brandą.

II SKYRIUS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR PRINCIPAI

6. NVŠ tikslas – padėti vaikui per pasirinktą veiklą įgyti kompetencijų ir tapti asmenybe, gebančia suprasti, atsakingai vertinti ir kūrybingai spręsti kylančius iššūkius, aktyviai veikti visuomenėje bei prisitaikyti prie kintančios aplinkos.

7. NVŠ uždaviniai:

7.1. ugdyti vaiko kompetencijas per pasirinktą veiklą, saviraišką;

7.2. lavinti gebėjimą kritiškai mąstyti, kūrybiškumą, gebėti pasirūpinti savimi ir orientotis dinamiškoje visuomenėje;

7.3. ugdyti demokratišką požiūrį į pasaulėžiūrų, įsitikinimų ir gyvenimo būdų įvairovę;

7.4. padėti spręsti vaikų socialinės integracijos problemas;

- 7.5. padėti vaikui susipažinti su pasirinkta NVŠ veikla susijusiomis profesijos galimybėmis.
8. NVŠ organizuojamas, remiantis šiais principais:
- 8.1. savanoriškumo – vaikai laisvai renkasi siūlomas programas;
  - 8.2. prieinamumo – veiklos ir metodai yra prieinami visiems vaikams pagal amžių, specialiuosius poreikius, patirtį ir socialinę padėtį;
  - 8.3. individualizavimo – ugdoma, atsižvelgiant į vaiko galimybes, poreikius ir pasiekimus;
  - 8.4. demokratiškumo – mokytojai, tėvai ir vaikai yra aktyvūs ugdymo(si) proceso kūrėjai;
  - 8.5. patirties – ugdymas grindžiamas patyrimu ir jo refleksija;
  - 8.6. ugdymosi grupėje – mokomasi priimti bendrus sprendimus, dalytis darbais ir atsakomybėmis, spręsti tarpasmeninius santykius.

III SKYRIUS UGDOMOS KOMPETENCIJOS

9. Vaikas, dalyvaudamas NVŠ, ugdomi ir tobulina šias kompetencijas:
- 9.1. pažinimo kompetencija – motyvacija ir gebėjimas pažinti save ir pasaulį, įgyjami suvokiant (perimant) žmonijos kultūrinę patirtį, tobulinant dalykines žinias bei kritinio mąstymo, problemų sprendimo, mokėjimo mokytis gebėjimus;
  - 9.2. komunikavimo kompetencija – asmens gebėjimas kurti, perduoti ir suprasti žinias (faktus, požiūrius ar asmenines nuostatas), etiškai naudotis verbalinėmis ir neverbalinėmis komunikavimo priemonėmis ir technologijomis;
  - 9.3. kūrybiškumo kompetencija – tai sau ir kitiems reikšmingų kūrybinių idėjų, produktų, problemų sprendimų tyrinėjimas, generavimas, kūrimas, vertinimas, išlaikant darnų santykį su savimi ir aplinka;
  - 9.4. pilietiškumo kompetencija – tai pilietinis tapatumas ir pilietinė galia, grįsta vertybėmis, nuostatomis, žiniomis ir praktinio veikimo gebėjimais, įgalinančiais kartu su kitais atsakingai kurti demokratišką visuomenę, stiprinti Lietuvos valstybingumą;
  - 9.5. socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija – asmens savimonė ir savitvarda, socialinis sąmoningumas, tarpusavio santykių kūrimo gebėjimai, atsakingas sprendimų priėmimas ir asmens rūpinimasis fizine ir psichine sveikata;
  - 9.6. kultūrinė kompetencija – asmens kultūrinė savimonė, grįsta žiniomis, aktyvia kultūrine raiška ir kultūriniu sąmoningumu;
  - 9.7. skaitmeninė kompetencija - tai motyvacija ir gebėjimas naudotis skaitmeninėmis technologijomis užduotims atlikti, mokytis, problemoms spręsti, dirbti, bendrauti ir bendradarbiauti, valdyti informaciją, efektyviai, tinkamai, saugiai, kritiškai, savarankiškai ir etiškai kurti ir dalytis skaitmeniniu turiniu.

IV SKYRIUS NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO ORGANIZAVIMAS

10. NVŠ organizuojamas atsižvelgiant į šiuos kriterijus:
- 10.1. mokinių polinkius ir poreikius;
  - 10.2. mokinių amžių;
  - 10.3. tėvų pageidavimus;
  - 10.4. pedagogų kompetencijas;
  - 10.5. progimnazijos materialinės bazės galimybes;
  - 10.6. progimnazijos ugdymo planą bei skiriamų valandų skaičių;
  - 10.7. progimnazijos tikslus ir uždavinius.

11. Poreikį ir veiksmingumą kiekvienais mokslo metais įvertina ir nustato direktoriaus pavaduotojas ugdymui, kuruojantis neformalųjį vaikų švietimą.

12. Poreikis kitiems mokslo metams tiriamas balandžio-gegužės mėnesiais mokinių anketų/apklauskos būdu.

13. NVŠ programos rengiamos ir teikiamos vadovaujantis Aprašu. Kitiems mokslo metams pateikiamos iki ugdymo proceso pabaigos (birželio mėn.).

14. Progimnazijos administracija sudaro NVŠ pasiūlos projektą, kuris gali būti koreguojamas iki kitų mokslo metų pradžios.

15. Programos tvirtinamos iki rugsėjo 1 d. Patvirtinus programą būrelio vadovai rengia ilgalaikį metų planą (priedas Nr.3).

16. Grupėje vaikų skaičius nustatomas, atsižvelgiant į steigėjo rekomendacijas bei progimnazijos ugdymo planą. Grupė gali būti sudaryta iš to paties arba skirtingų ugdymo koncentrų klasių mokinių. Mokinių grupės sudėtis per mokslo metus gali kisti.

17. NVŠ nėra privalomas, mokiniai būrelius pasirenka laisvai.

18. NVŠ būreliai organizuojami pagal progimnazijos direktoriaus patvirtintą užsiėmimų tvarkaraštį.

19. NVŠ fiksuojamas elektroniniame dienyne „Mano dienynas“, kuriame sudaromos laikinosios grupės.

20. Būrelio vadovas užtikrina higienos normų reikalavimų laikymąsi bei atsako už mokinių saugumą užsiėmimų metu.

21. Kiekvienų mokslo metų birželio pirmą savaitę organizuojama „Atvirų durų savaitė“, kurioje būrelių dalyviai demonstruoja savo veiklos rezultatus (konkursai, protmūšiai, koncertai, varžybos, parodos, stendiniai pranešimai, projektai ir kt.).

22. I ir II pusmečio pabaigoje būrelių vadovai atlieka būrelio veiklos analizę ir pateikia ataskaitą apie būrelio veiklą kuruojančiam direktoriaus pavaduotojui ugdymui (priedas Nr.2).

23. NVŠ būrelių veikla neorganizuojama mokinių atostogų metu, išskyrus atvejus pagal poreikį, suderintus su ugdytiniais ir jų tėvais (globėjais).

24. NVŠ būrelių veiklos stebėseną vykdo kuruojantis direktoriaus pavaduotojas ugdymui (priedas Nr.4).

V SKYRIUS

NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO PROGRAMOS VERTINIMO KRITERIJAI

25. NVŠ programa rengiama vieneriems mokslo metams (priedas Nr.1).

26. Nustatomi šie programos vertinimo kriterijai:

26.1. aktualumas bendruomenei:

26.1.1. programos paskirtis ir atitiktis vietos (progimnazijos, savivaldybės) poreikiams ir lūkesčiams; atsižvelgiama į savivaldybės prioritetus NVŠ programoms;

26.1.2. numatomas grupės dydis yra optimalus programai įgyvendinti;

26.1.3. užtikrinamas vienodas NVŠ prieinamumas visiems mokiniams;

26.1.4. numatomi pasiekimai, rezultatų sklaida.

26.2. programos dalyvių vaidmuo ir aktyvumas:

26.2.1. skatinama dalyvių iniciatyva, kūrybiškumas, formuojamos vertybinės nuostatos;

26.2.2. parinkti tinkami metodai ugdymams kompetencijoms vertinti (įsivertinti);

26.2.3. atskleidžiami dalyvių praktiniai gebėjimai;

26.2.4. per veiklą telkiami įvairių gebėjimų, poreikių, amžiaus vaikai;

26.2.5. atsižvelgiama į mokinių poreikių tyrimo rezultatus.

26.3. programos išteklių panaudojimo tikslingumas:

26.3.1. programos vykdytojų kvalifikacijos bei patirties atitiktis pasirinktai programos kryptiai;

- 26.3.2. materialinių išteklių atitiktis pasirinktai programos kryptčiai.
- 26.4. programos idėja, turinys:
- 26.4.1. tikslas suformuluotas aiškiai ir realiai pasiekiamas;
  - 26.4.2. uždaviniai yra konkretūs, padedantis pasiekti tikslą;
  - 26.4.3. programos turinys yra tinkamas numatomai tikslinei mokinių grupei;
  - 26.4.4. taikomi metodai veiksmingi ir tinkami neformaliajam vaikų švietimui organizuoti;
  - 26.4.5. veiklos yra įdomios ir patrauklios vaikams;
  - 26.4.6. planuojamos veiklos realios ir nuoseklios, atitinkančios laukiamą rezultatą;
  - 26.4.7. rezultatai konkretūs, susiję su numatoma veikla, atitinka tikslą;
  - 26.4.8. numatyti aiškūs ir išmatuojami sėkmės kriterijai;
  - 26.4.9. numatytas (nurodytas) dalyvių kompetencijų vertinimas ir įsivertinimas (vertinimo principai, metodai ir apibendrinimo būdai).
27. Neformaliojo vaikų švietimo programos vertinimą, vadovaudamasis šios programos vertinimo kriterijais, vykdo progimnazijos vadovo paskirtas asmuo.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

28. Aprašas taikomas visiems progimnazijos mokytojams, vykdančioms neformaliojo vaikų švietimo programas.
29. Aprašas gali būti keičiamas progimnazijos direktoriaus įsakymu.
30. Aprašas skelbiamas progimnazijos internetinėje svetainėje.
-